Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (sedmi senat)

z dne 30. maja 2024*

„Pritožba – Instrument za predpristopno pomoč – Nepovratna sredstva – Preiskave Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) – Upravne sankcije – Izključitev iz postopkov javnega naročanja in dodeljevanja nepovratnih sredstev, ki se financirajo iz splošnega proračuna Unije – Objava izključitve na spletnem mestu Evropske komisije – Sorazmernost sankcij – Opustitev navedbe neobstoja pravnomočne sodbe ali pravnomočne upravne odločbe“

V zadevi C-130/23 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 2. marca 2023,

Vialto Consulting Kft. s sedežem v Budimpešti (Madžarska), ki jo zastopata S. Paliou in A. Skoulikis, dikigoroi,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Evropska komisija, ki jo zastopajo T. Adamopoulos, F. Behre in R. Pethke, agenti,

tožena stranka v postopku na prvi stopnji,

SODIŠČE (sedmi senat),

v sestavi F. Biltgen, predsednik senata, J. Passer (poročevalec), sodnik, in M. L. Arastey Sahún, sodnica,

generalni pravobranilec: A. M. Collins,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: grščina.

Sodbo

1 Družba Vialto Consulting Kft. (v nadaljevanju: Vialto) v pritožbi predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 21. decembra 2022, Vialto Consulting/Komisija (T-537/18, EU:T:2022:852; v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to sodišče zavrnilo njeno tožbo za, prvič, razglasitev ničnosti dokončnega sklepa Evropske komisije z dne 29. junija 2018, s katerim je Komisija to družbo za dve leti izključila iz postopkov javnega naročanja, postopkov dodeljevanja nepovratnih sredstev, postopkov v zvezi s finančnimi instrumenti (za namenske nosilce investicij in finančne posrednike), postopkov v zvezi z nagradami, ki jih ureja Uredba (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 (UL 2012, L 298, str. 1), in postopkov oddaje javnih naročil, ki jih ureja Uredba Sveta (UE) 2015/323 z dne 2. marca 2015 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad (UL 2015, L 58, str. 17), in odredila objavo te izključitve na svoji spletni strani (v nadaljevanju: sporni sklep), in za, drugič, povrnitev škode, ki naj bi jo utrpela zaradi tega sklepa.

Pravni okvir

2 Člen 105a Uredbe št. 966/2012, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU, Euratom) 2015/1929 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. oktobra 2015 (UL 2015, L 286, str. 1) (v nadaljevanju: Uredba št. 966/2012), naslovljen „Zaščita finančnih interesov Unije na podlagi odkrivanja tveganj in naložitve upravnih sankcij“, je v odstavku 1 določal:

„Da se zaščitijo finančni interesi Unije, Komisija vzpostavi in upravlja sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev.

Namen tega sistema je omogočati:

[…]

(b) izključitev gospodarskega subjekta, ki je v eni od situacij za izključitev iz člena 106(1);

[…]“

3 Člen 106 Uredbe št. 966/2012 je določal:

„1. Javni naročnik izključi gospodarski subjekt iz sodelovanja v postopkih za oddajo javnih naročil, ki jih ureja ta uredba, kadar:

[…]

(e) se izkaže, da je gospodarski subjekt zelo pomanjkljivo izpolnjeval glavne obveznosti pri izvajanju naročila, financiranega iz proračuna, kar je privedlo do predčasne odpovedi naročila ali uporabe pavšalnih odškodnin ali drugih pogodbenih kazni ali kar je odredbodajalec, [Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF)] ali Računsko sodišče razkril s svojimi pregledi, revizijami ali preiskavami;

[…]

2. Če v zvezi s primeri iz točk (c), (d) in (f) odstavka 1 ni nobene pravnomočne sodbe ali, kadar je ustrezno, pravnomočne upravne odločbe ali če gre za primer iz točke (e) odstavka 1, javni naročnik izključi gospodarski subjekt na podlagi predhodne pravne opredelitve ravnanja iz navedenih točk ob upoštevanju ugotovljenih dejstev ali drugih ugotovitev iz priporočila komisije iz člena 108.

[…]

Dejstva in ugotovitve iz prvega pododstavka vključujejo zlasti:

(a) dejstva, ugotovljena pri revizijah ali preiskavah, ki jih opravi Računsko sodišče, OLAF [ali notranja revizijska služba,] ali [pri] katerem koli drugem preverjanju, reviziji ali kontroli, opravljeni pod odgovornostjo odredbodajalca;

[…]

3. Pri vseh odločitvah javnega naročnika, sprejetih na podlagi členov 106 do 108, oziroma, kadar je ustrezno, pri priporočilih komisije iz člena 108 se upošteva načelo sorazmernosti, zlasti pa resnost položaja, vključno z vplivom na finančne interese Unije in njeno podobo, čas, ki je pretekel od zadevnega ravnanja, trajanje in ponovitev tega ravnanja, namen ali stopnja malomarnosti, dejstvo, da je zadevni znesek v zvezi s točko (b) odstavka 1 tega člena nizek ali da obstajajo kake druge olajševalne okoliščine, na primer koliko je gospodarski subjekt sodeloval z zadevnim pristojnim organom in prispeval k zadevni preiskavi, kakor to priznava javni naročnik, ali da je bila z izjavo iz odstavka 10 tega člena razkrita situacija za izključitev.

[…]

16. Da bi po potrebi okrepili odvračilni učinek izključitve in/ali denarne kazni, Komisija v skladu z odločitvijo javnega naročnika na svoji internetni strani objavi naslednje informacije v zvezi z izključitvijo in, kadar je ustrezno, denarno kaznijo za primere iz točk (c), (d), (e) in (f) odstavka 1 tega člena:

(a) ime zadevnega gospodarskega subjekta;

(b) situacijo za izključitev s sklicevanjem na odstavek 1 tega člena;

(c) trajanje izključitve in/ali znesek denarne kazni.

Kadar je odločitev o izključitvi in/ali denarni kazni sprejeta na podlagi predhodne opredelitve iz odstavka 2 tega člena, se ob objavi navede, da ne obstaja nobena pravnomočna sodba oziroma, kadar je ustrezno, pravnomočna upravna odločba. V teh primerih se nemudoma objavijo informacije o morebitnih pritožbah, njihovem statusu in izidu ter morebitnih revidiranih odločitvah javnega naročnika. Kadar je izrečena denarna kazen, se pri objavi tudi navede, ali je bila ta plačana.

[…]

17. Informacije iz odstavka 16 tega člena se ne objavijo v naslednjih okoliščinah:

[…]

(b) kadar bi objava povzročila nesorazmerno škodo zadevnemu gospodarskemu subjektu ali bi bila drugače nesorazmerna v smislu meril za sorazmernost iz odstavka 3 tega člena in zneska denarne kazni […]

[…]“

4 V uvodni izjavi 21 Uredbe 2015/1929 je bilo navedeno:

„Omogočiti je treba okrepitev odvračilnega učinka, doseženega z izključitvijo in denarno kaznijo. V tem smislu bi bilo treba ta učinek okrepiti z možnostjo, da se ob doslednem spoštovanju zahtev glede varstva podatkov iz Uredbe (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta [z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 26, str. 102)] in Direktive [Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 15, str. 355)] objavijo informacije, ki se nanašajo na izključitev in/ali denarno kazen. To bi moralo prispevati k zagotovitvi, da se zadevno ravnanje ne ponovi. Zaradi pravne varnosti in v skladu z načelom sorazmernosti bi bilo treba določiti, v katerih okoliščinah ne bi smeli objaviti navedenih informacij. Javni naročnik bi moral pri svojem ocenjevanju upoštevati morebitna priporočila komisije. Če gre za fizične osebe, bi se osebni podatki lahko objavili le v izjemnih primerih, ki jih upravičuje resnost dejanja ali njegov vpliv na finančne interese Unije.“

Dejansko stanje

5 Splošno sodišče je dejansko stanje spora predstavilo v točkah od 2 do 22 izpodbijane sodbe, za potrebe tega postopka pa ga je mogoče povzeti, kot sledi.

6 Pritožnica je družba madžarskega prava, ki podjetjem in subjektom iz zasebnega in javnega sektorja zagotavlja svetovalne storitve.

7 V skladu s členom 1 Uredbe Sveta (ES) št. 1085/2006 z dne 17. julija 2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA) (UL 2006, L 210, str. 82) Evropska unija pomaga državam, naštetim v prilogah I in II te uredbe, med katerimi je Republika Turčija, pri postopnem usklajevanju s standardi in politikami Unije, kjer je to ustrezno, pa tudi s pravnim redom Unije, in sicer z namenom članstva teh držav. Člen 10 Uredbe Komisije (ES) št. 718/2007 z dne 12. junija 2007 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 1085/2006 (UL 2007, L 170, str. 1) v okviru splošnih načel za izvajanje pomoči določa, da Komisija prenese upravljanje nekaterih aktivnosti na državo upravičenko, sama pa ohrani splošno končno odgovornost za izvrševanje splošnega proračuna. Decentralizirano upravljanje zajema najmanj razpise, pogodbe in plačila.

8 Komisija je z Republiko Turčijo sklenila okvirni sporazum, ki na splošno določa pravila o sodelovanju, ki se nanašajo na pomoč na podlagi IPA, in sporazum o financiranju. Za operativno strukturo v smislu člena 21 Uredbe št. 718/2007 je bila imenovana Central Finance and Contracts Unit (centralna finančna in pogodbena enota, v nadaljevanju: CFCU). Eden od projektov, financiranih v okviru tega sporazuma, je bil projekt TR2010/0311.01, „Digitization of Land Parcel Identification System“ (digitalizacija identifikacijskega sistema za kmetijska zemljišča). Ta projekt je bil financiran v višini približno 37 milijonov EUR in je bil sestavljen iz treh sklopov. Tretji sklop je bil izveden v okviru javnega naročila storitev, ki ga je enota CFCU oddala

tako, da je 19. septembra 2014 s konzorcijem petih udeležencev, med katerimi je bila tudi pritožnica in katerih delovanje je usklajevala družba Agrotec SpA, sklenila pogodbo o opravljanju storitev z referenčno številko TR2010/0311.01-02/001.

9 Po začetku preiskave zaradi suma korupcije ali goljufije v okviru tega projekta se je urad OLAF na podlagi člena 3 Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL 2013, L 248, str. 1) odločil, da bo opravil preglede v prostorih pritožnice.

10 Med pregledom, ki je potekal od 12. do 14. aprila 2016, je bilo ugotovljeno, da je pritožnica uradu OLAF zavrnila dostop do nekaterih informacij.

11 Po koncu preiskave urada OLAF je enota CFCU o tem obvestila družbo Agrotec, to družbo pa je obvestila tudi o ugotovitvi tega urada, da je pritožnica kršila člen 25 splošnih pogojev pogodbe o opravljanju storitev, omenjene v točki 8 te sodbe. Enota CFCU je družbo Agrotec obvestila tudi o svoji odločitvi, da se pritožnica v celoti izključi iz te pogodbe in da se izvajanje te pogodbe nadaljuje. Enota CFCU je zato od družbe Agrotec zahtevala, naj z 11. novembrom 2016 nemudoma ustavi vse dejavnosti pritožnice in sprejme ustrezne ukrepe za njeno izključitev iz konzorcija, to je pripravi aneks k omenjeni pogodbi.

12 Komisija je s spornim sklepom, ki je bil pritožnici vročen 4. julija 2018, odločila, da se pritožnica za obdobje dveh let izključi iz postopkov, ki se nanašajo na oddajo javnih naročil, dodelitev nepovratnih sredstev in finančne instrumente, ki se financirajo iz splošnega proračuna Unije in 11. Evropskega razvojnega sklada na podlagi Uredbe 2015/323, ter da se za dve leti vpiše v sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev (EDES), ki je bil vzpostavljen s členom 108(1) Uredbe št. 966/2012.

13 Iz spisa, predloženega Sodišču, je razvidno, da je bilo v točki 77 obrazložitve spornega sklepa navedeno, da je bila izključitev utemeljena zaradi resnosti položaja, ki izhaja iz dejstva, da je družba Vialto uradu OLAF preprečila, da bi izvedel preiskavo in preveril, ali so trditve o goljufiji in/ali korupciji utemeljene, in ker je bilo dokazano, da je družba Vialto v smislu člena 106(3) Uredbe št. 966/2012 kršila eno od glavnih obveznosti pri izvajanju pogodbe, saj je v svojih pripombah komisiji iz člena 108 Uredbe št. 966/2012 izrecno priznala, da je uradu OLAF zavrnila dostop do zahtevanih podatkov.

14 Poleg tega se je Komisija odločila, da v skladu s členom 106(16) Uredbe št. 966/2012 sankcijo izključitve objavi na svoji spletni strani. Iz spisa, predloženega Sodišču, je razvidno, da iz točke 80 obrazložitve spornega sklepa izhaja, da je ukrep objave temeljil na dejstvu, da je družba Vialto uradu OLAF preprečila, da bi opravil preiskavo, in da zaradi te resne kršitve bistvenih pogodbenih obveznosti ni bilo mogoče zaščititi finančnih interesov Unije.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

15 Družba Vialto je 13. septembra 2018 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa ter povrnitev premoženjske in nepremoženjske škode. Družba Vialto je v utemeljitev te tožbe navedla pet tožbenih razlogov.

16 V prvem tožbenem razlogu je navedla, da je Komisija kršila obveznost obrazložitve. Drugi tožbeni razlog se je nanašal na kršitev člena 7(1) Uredbe Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 9, zvezek 1, str. 303). Tretji tožbeni razlog je temeljil na kršitvi pravice do dobrega upravljanja. Četrti tožbeni razlog se je nanašal na kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj. Peti in zadnji tožbeni razlog se je nanašal na kršitev načela sorazmernosti.

17 Splošno sodišče je vse te tožbene razloge zavrnilo kot neutemeljene. Zato je zavrnilo tudi odškodninske zahtevke družbe Vialto, saj so bili oprti na enake trditve o nezakonitostih kot predlog za razglasitev ničnosti, ki ga je Splošno sodišče zavrnilo.

18 Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo tožbo v celoti zavrnilo.

Predlogi strank

19 Družba Vialto s pritožbo Sodišču predlaga, naj:

– izpodbijano sodbo razveljavi in

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

20 Komisija Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo v celoti zavrne kot očitno neutemeljeno in

– družbi Vialto naloži plačilo stroškov.

Pritožba

21 Pritožnica v utemeljitev pritožbe navaja tri pritožbene razloge, od katerih se prva dva nanašata na napačno uporabo prava in izkrivljanje dejstev, ki naj bi ju Splošno sodišče storilo pri presoji obstoja kršitve načela sorazmernosti, tretji pa na napačno uporabo prava v zvezi z zavrnitvijo odškodninskega zahtevka.

Prvi pritožbeni razlog

Trditve strank

22 Družba Vialto s prvim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču očita, da je v točkah 160, 164, 175, 177 in 182 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, ker je štelo, da je ukrep objave izključitve iz financiranja Unije na spletni strani Komisije primeren za uresničitev cilja zaščite finančnih interesov Unije.

23 Natančneje, po eni strani družba Vialto trdi, da je Splošno sodišče storilo napako s tem, da je odločilo, da je bilo s tem ukrepom načelo sorazmernosti spoštovano kljub neobstoju posebne obrazložitve, ki bi bila ločena od obrazložitve razloga, na katerem temelji sankcija izključitve, to

je teže storjene kršitve. Čeprav naj bi Splošno sodišče priznalo, da je treba v zvezi z ukrepom objave opraviti presojo sorazmernosti, ki je neodvisna od presoje sankcije izključitve, naj ne bi upoštevalo dejstva, da se obrazložitev Komisije, ki se nanaša na ukrep objave izključitve, ne razlikuje od obrazložitve sankcije izključitve in da ta obrazložitev ni ločena.

24 Poleg tega družba Vialto prereka primernost ukrepa objave za dosego cilja zaščite finančnih interesov Unije. Taka objava na spletnem mestu Komisije naj nikakor ne bi koristila finančnim interesom Unije, ampak naj bi bil njen edini učinek odvračanje tretjih oseb, ki s Komisijo sklepajo pogodbe, od morebitnega kršenja pravil.

25 Nazadnje, družba Vialto prereka obrazložitev iz točke 182 izpodbijane sodbe, v kateri je Splošno sodišče v zvezi z ukrepom objave ugotovilo, da ni nobene podlage za ugotovitev, da je bilo s tem ukrepom načelo sorazmernosti kršeno zgolj zato, ker je bil njegov namen zaščititi isti legitimni cilj. Ta presoja naj ne bi bila obrazložena, poleg tega pa naj dejstvo, da lahko imata sankcija izključitve in objava isti splošni legitimni cilj, ne bi pomenilo, da je ukrep objave samodejno v skladu z načelom sorazmernosti.

26 Po drugi strani družba Vialto trdi, da je Splošno sodišče izkrivilo dejstva v zvezi z opredelitvijo elementov, na katerih ločeno temeljita sankcija izključitve in ukrep objave. Natančneje, Splošno sodišče naj bi v točki 175 izpodbijane sodbe priznalo, da v spornem sklepu ni strogega razlikovanja med dejstvi, na katerih temelji sankcija izključitve, in dejstvi, na katerih temelji ukrep objave, potem pa naj bi ugotovilo, da to ne povzroči nujno take zmede v zvezi z razlogoma, na katerih temeljita ta ukrepa, da bi lahko prišlo do kršitve načela sorazmernosti. Iz točk 77 in 80 obrazložitve spornega sklepa pa naj bi bilo razvidno, da sta bili obe obrazložitvi enaki. Zaradi sodnega nadzora nad spoštovanjem načela sorazmernosti in zahteve iz člena 106(16) Uredbe št. 966/2012 naj bi bilo treba navesti obrazložitev, s katero je mogoče, poleg izključitve iz postopkov javnega naročanja, utemeljiti tudi sprejetje dodatnega ukrepa objave.

27 Komisija predlaga, naj se prvi pritožbeni razlog zavrne kot očitno neutemeljen.

Presoja Sodišča

28 Prvič, spomniti je treba, da člen 106(16) Uredbe št. 966/2012 določa, da Komisija, če je treba okrepiti odvračilni učinek izključitve in/ali denarne kazni, v skladu z odločitvijo javnega naročnika na svoji internetni strani objavi informacije v zvezi z izključitvijo in, kadar je ustrezno, denarno kaznijo.

29 Ugotoviti je treba, da je iz besedila te določbe jasno razvidno, da sta sankcija izključitve in ukrep objave ločena ukrepa ter da lahko Komisija sprejme ukrep objave, če meni, da je to potrebno za okrepitev odvračilnega učinka sankcije izključitve gospodarskega subjekta iz sodelovanja v postopkih za oddajo javnih naročil.

30 To razlago potrjuje uvodna izjava 21 Uredbe 2015/1929, iz katere je v bistvu razvidno, da je bil namen zakonodajalca Unije okrepiti odvračilni učinek sankcije izključitve in denarne sankcije z določitvijo možnosti objave informacij o izključitvi, saj lahko tak ukrep prispeva k temu, da se zadevno ravnanje ne ponovi.

31 Splošno sodišče je torej v točki 171 izpodbijane sodbe v bistvu pravilno ugotovilo, da čeprav učinki teh dveh ukrepov niso enaki, ker je sankcija izključitve predvsem kaznovalne narave, medtem ko se z ukrepom objave bolj uresničuje cilj odvračanja in preprečevanja, se ta ukrepa vseeno dopolnjujeta, saj sta usmerjena k istemu cilju, in sicer spodbuditi vse zadevne osebe, da se odpovejo morebitnemu kršenju pravil.

32 Drugič, v zvezi z očitkom, ki se nanaša na neobstoj posebne obrazložitve upravičenosti ukrepa objave, ki bi bila ločena od obrazložitve upravičenosti sankcije izključitve, je treba opozoriti, da obveznost obrazložitve, ki jo imajo institucije, v skladu z ustaljeno sodno prakso pomeni, da mora zadevna institucija v skladu s členom 296, drugi odstavek, PDEU jasno in nedvoumno navesti razloge, na katerih temelji akt, ki ga je sprejela, tako da se lahko zadevne osebe seznanijo z utemeljitvijo sprejetega ukrepa, zato da lahko branijo svoje pravice, in da lahko sodišče Unije opravi nadzor (glej v tem smislu sodbo z dne 8. marca 2017, Viasat Broadcasting UK/Komisija, C-660/15 P, EU:C:2017:178, točka 43 in navedena sodna praksa).

33 Kot je Splošno sodišče pravilno opozorilo v točki 64 izpodbijane sodbe, ni nujno, da je obrazložitev izčrpna, ampak je dovolj, da je zadostna, to pa je tako, če zadevna institucija navede dejstva in pravne preudarke, ki so bistveni za sistematiko odločbe (glej v tem smislu sodbi z dne 1. julija 2008, Chronopost in La Poste/UFEX in drugi, C-341/06 P in C-342/06 P, EU:C:2008:375, točka 96, in z dne 10. julija 2008, Bertelsmann in Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, točka 169).

34 V obravnavani zadevi je iz točke 80 obrazložitve spornega sklepa razvidno, da je bila objava utemeljena s tem, da je družba Vialto uradu OLAF preprečila vodenje preiskave in da je ta resna kršitev bistvenih pogodbenih obveznosti ogrozila zaščito finančnih interesov Unije.

35 Kot je Splošno sodišče navedlo v točki 175 izpodbijane sodbe, je iz te točke obrazložitve jasno razvidno, zakaj je bil ukrep objave upravičen. Splošno sodišče je zato lahko veljavno odločilo, da dejstvo, da se v spornem sklepu ni strogo razlikovalo med dejstvi, ki upravičujejo sankcijo izključitve, in dejstvi, ki upravičujejo ukrep objave, samo po sebi ne zadostuje za ugotovitev, da je prišlo do take zmede v zvezi z razlogoma, na katerih temeljita ta ukrepa, da bi lahko prišlo do kršitve načela sorazmernosti.

36 Tretjič, družba Vialto trdi tudi, da obstaja protislovje med točkama 175 in 173 izpodbijane sodbe, saj je Splošno sodišče v zadnjenavedeni točki pojasnilo, da je treba v zvezi z ukrepom objave opraviti presojo sorazmernosti, ki je neodvisna od presoje sankcije izključitve, čeprav so lahko dejstva, ki so podlaga za ta ukrepa, skupna in preučena sočasno.

37 V zvezi s tem je treba opozoriti, kot je to storilo Splošno sodišče v točki 172 izpodbijane sodbe, da člen 106(17)(b) Uredbe št. 966/2012 določa, da se „[i]nformacije iz odstavka 16 tega člena […] ne objavijo […][,] kadar bi objava povzročila nesorazmerno škodo zadevnemu gospodarskemu subjektu ali bi bila drugače nesorazmerna v smislu meril za sorazmernost iz odstavka 3 tega člena“.

38 Merila za sorazmernost, določena v členu 106(3) te uredbe, pa se nanašajo na sklepe o izključitvi in/ali o denarni kazni.

39 Zato iz člena 106(17)(b) Uredbe št. 966/2012 ne izhaja, da bi se morala presoja sorazmernosti ukrepa objave nujno nanašati na drugačna dejstva od tistih, ki so se upoštevala pri presoji sorazmernosti sankcije izključitve. Nasprotno, ta določba v zvezi s presojo sorazmernosti ukrepa objave posebej napotuje na merila sorazmernosti, ki se uporabljajo v zvezi s sankcijo izključitve.

Tako zgolj dejstvo, da so, v bistvu, enaki razlogi navedeni za utemeljitev dveh vrst ukrepov, samo po sebi ne pomeni kršitve načela sorazmernosti, če je vsak od teh ukrepov utemeljen, kot je to v obravnavanem primeru.

40 Četrtič, v zvezi s primernostjo ukrepa objave za uresničitev cilja zaščite finančnih interesov Unije je treba navesti, da člen 105a(1) navedene uredbe določa, da Komisija za zaščito finančnih interesov Unije vzpostavi in upravlja sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev. Cilj tega sistema je med drugim olajšati izključitev gospodarskega subjekta, ki je v eni od situacij za izključitev, naštetih v členu 106(1) te uredbe.

41 Res je, da iz besedila člena 105a Uredbe št. 966/2012 izhaja, da je namen sankcije izključitve zaščititi finančne interese Unije, pri čemer v tej določbi ni navedeno, da je ukrep objave ukrep, s katerim se uresničuje isti cilj.

42 Ob tem je treba opozoriti, kot je razvidno iz točke 31 te sodbe, da se navedeni vrsti ukrepov dopolnjujeta. Poleg tega je treba ugotoviti zlasti to, da se s krepitvijo odvračilnega učinka sankcije izključitve in denarne sankcije z objavo informacij o izključitvi navsezadnje uresničuje tudi cilj zaščite finančnih interesov Unije. Tak ukrep objave namreč v delu, v katerem je njegov namen, da gospodarski subjekti ne kršijo svojih obveznosti pri izvajanju naročil, ki se financirajo iz proračuna Unije, očitno prispeva k uresničevanju cilja zaščite finančnih interesov Unije.

43 Zato Splošno sodišče s tem, da je ugotovilo, da je ukrep objave primeren za uresničitev cilja zaščite finančnih interesov Unije, ni napačno uporabilo prava.

44 Petič, družba Vialto trdi, da je Splošno sodišče izkrivilo dejstva v zvezi z opredelitvijo elementov, na katerih ločeno temeljita sankcija izključitve in ukrep objave, ker je v točki 175 izpodbijane sodbe priznalo, da v spornem sklepu ni bilo razlikovanja med dejstvi, na katerih temeljita sankcija izključitve na eni strani in ukrep objave na drugi, potem pa je ugotovilo, da to ne povzroči nujno take zmede v zvezi z razlogoma, na katerih temeljita ta ukrepa, da bi lahko prišlo do kršitve načela sorazmernosti.

45 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je iz točke 39 te sodbe razvidno, da je Splošno sodišče v točki 175 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, da to, da v spornem sklepu ni bilo strogega razlikovanja med dejstvi, ki upravičujejo izključitev, in dejstvi, ki upravičujejo objavo, samo po sebi ne zadostuje za ugotovitev, da je prišlo do take zmede v zvezi z razlogoma, na katerih temeljita ta ukrepa, da bi lahko prišlo do kršitve načela sorazmernosti.

46 Ker z očitkom, ki se nanaša na izkrivljanje, ni mogoče ovreči utemeljenosti izpodbijane sodbe, je treba ugotoviti, da je ta trditev brezpredmetna.

47 Iz vseh teh dejstev izhaja, da je treba prvi pritožbeni razlog zavrniti kot delno neutemeljen in kot delno brezpredmeten.

Drugi pritožbeni razlog

Trditve strank

48 Družba Vialto z drugim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče v točkah od 183 do 186 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, ker je menilo, da je to, da pri objavi izključitve na spletnem mestu Komisije ni bilo navedeno pojasnilo, da v zvezi s to družbo ni bila sprejeta nobena pravnomočna sodba ali pravnomočna upravna odločba, skladno z zahtevami iz člena 106(16), drugi pododstavek, Uredbe št. 966/2012.

49 Prvič, nenavedba neobstoja pravnomočne sodbe ali pravnomočne upravne odločbe v tej objavi naj bi pomenila bistveno kršitev postopka. Šlo naj bi namreč za jasno in brezpogojno zahtevo, katere namen je obvestitev tretjih oseb, ki so, če ta zahteva ni izpolnjena, zavedene v zmoto. Tako naj bi Splošno sodišče napačno ugotovilo, da kršitev te formalnosti ni škodljivo vplivala na pravni in dejanski položaj družbe Vialto.

50 Drugič, družba Vialto prereka to, da je bila v točki 183 izpodbijane sodbe po analogiji uporabljena sodba z dne 11. septembra 2014, Gold East Paper in Gold Huasheng Paper/Svet (T-443/11, EU:T:2014:774, točka 98), ki se nanaša na kršitev pravila v zvezi s posvetovanjem z nekim odborom.

51 Tretjič, ugotovitev Splošnega sodišča v točki 185 izpodbijane sodbe, da je Komisija opustitev iz točke 49 te sodbe popravila 24. oktobra 2018, naj ne bi smela biti odločilni element pri presoji obstoja kršitve zadevne določbe. Zakonitost akta Unije naj bi bilo treba presojati glede na dejanske in pravne elemente, ki so obstajali ob njegovem sprejetju.

52 Komisija predlaga, naj se drugi pritožbeni razlog zavrne kot očitno neutemeljen.

Presoja Sodišča

53 Člen 106(16), drugi pododstavek, Uredbe št. 966/2012 v bistvu zahteva, da se ob objavi sankcije izključitve navede, da zoper zadevni gospodarski subjekt ni bila izdana nobena pravnomočna sodba oziroma pravnomočna upravna odločba. Če pa je to tako, mora biti ta informacija dopolnjena z navedbo informacij o morebitnih pritožbah, njihovem statusu in izidu ter morebitni spremembi odločitve javnega naročnika.

54 Družba Vialto trdi, da neobstoj te navedbe pomeni bistveno kršitev postopka, ki posega v njen pravni in dejanski položaj.

55 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča pomeni nespoštovanje postopkovnih pravil v zvezi s sprejetjem akta, ki posega v položaj, bistveno kršitev postopka, Sodišče pa mora, če ob preizkusu zadevnega akta ugotovi, da ta ni bil pravilno sprejet, odločiti o posledicah bistvene kršitve postopka in zato akt, pri katerem je taka kršitev podana, razglasiti za ničen (sodba z dne 20. septembra 2017, Tilly-Sabco/Komisija, C-183/16 P, EU:C:2017:704, točka 115 in navedena sodna praksa).

56 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da to, da v objavi na spletnem mestu Komisije ni bilo navedeno, da zoper družbo Vialto ni bila izdana pravnomočna sodba ali pravnomočna upravna odločba, ni povezano s postopkom, v skladu s katerim je Komisija sprejela sklep o objavi izključitve, ampak gre za dejstvo, do katerega je prišlo po sprejetju tega sklepa.

57 V obravnavani zadevi predmet ničnostne tožbe ni ukrep objave kot tak, ampak sporni sklep. Ta sklep v členu 2 izrecno določa, da mora biti v objavi navedeno, da ni bila izdana pravnomočna sodba. Ta sklep torej ni nezakonit in pri njegovem sprejemanju ni bilo nobene napake.

58 Zato je Splošno sodišče v točki 184 izpodbijane sodbe pravilno presodilo, da za to nenavedbo ni mogoče šteti, da je vplivala na pravni in dejanski položaj družbe Vialto ter da ne pomeni bistvene kršitve postopka. Neobstoj te navedbe namreč ne more vplivati na zakonitost sklepa o objavi izključitve.

59 V zvezi z dejstvom, da je Komisija kasneje to opustitev popravila, iz izpodbijane sodbe izhaja, da je obrazložitev iz točke 185 izpodbijane sodbe, ki se začne z besedno zvezo „poleg tega“, navedena samo kot dodatno pojasnilo glede na ugotovitev iz točke 184 te sodbe.

60 Zato je treba očitek, ki se nanaša na obstoj popravka po sprejetju spornega sklepa, zavrniti kot brezpredmeten.

61 Posledično je treba drugi pritožbeni razlog zavrniti kot deloma neutemeljen in deloma brezpredmeten.

Tretji pritožbeni razlog

Trditve strank

62 Družba Vialto s tretjim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je v točkah od 194 do 196 izpodbijane sodbe ugotovilo, da pogoj v zvezi z nezakonitostjo ravnanja, ki se očita Komisiji, ni izpolnjen. Napačna uporaba prava v izpodbijani sodbi, kot je navedena v prvem in drugem pritožbenem razlogu, pa naj bi dokazovala obstoj nezakonitega ravnanja Komisije, kar naj bi povzročilo razveljavitev točk 195 in 196 izpodbijane sodbe, s katerima je bil zavrnjen odškodninski zahtevek.

63 Komisija meni, da je treba tretji pritožbeni razlog zavrniti kot očitno neutemeljen.

Presoja Sodišča

64 Ker bi bilo tretji pritožbeni razlog mogoče razglasiti za utemeljen le, če bi bilo ugotovljeno, da sta utemeljena prvi in drugi pritožbeni razlog, kar pa ni tako, je treba tretji pritožbeni razlog in zato tudi pritožbo v celoti zavrniti.

Stroški

65 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče.

66 Člen 138(1) tega poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 184(1) istega poslovnika, določa, da se neuspeli stranki na predlog naloži plačilo stroškov.

67 Ker je Komisija predlagala, naj se družbi Vialto naloži plačilo stroškov, in ker ta s pritožbenimi razlogi ni uspela, se ji naloži, da poleg svojih stroškov nosi tudi stroške Komisije.

Iz teh razlogov je Sodišče (sedmi senat) razsodilo:

1. Pritožba se zavrne.

2. Družba Vialto Consulting Kft. nosi svoje stroške in stroške Evropske komisije.

Podpisi